

FRISINNADE LANDSFÖRENINGENS VALPROGRAM 1902.

Den. treårsperiod, hvars sista riksdag nu gått till ända, kan med,afseende på det utförda riksdagsarbetet enklast kännetecknas sålunda: Försvarsfrågan fick sin lösning, men icke rösträttsfrågan.

De allmänna val till Andra kammaren, som skola förrättas i September månad, komma otvifvelaktigt landet rundt att ske på den stora fråga, som den gångna treårsperiodens riksdagar försummade att lösa,

rösträttsfrågan.

Denna fråga måste blifva hufvudfrågan för alla valberättigade medborgare, vänster- som högermän, frisinnade och konservativa, rösträttsvänner och rösträttsfiender.

1902 års riksdag har beslutit en ny skrivelse till regeringen i rösträttsfrågan och begärt att en ny k. proposition skall föreligga vid början af 1904 års riksdag. Då skall sålunda rösträttsstriden tagas upp på nytt i riksdagen. Men för att den då skall erhålla en annan utgång än, i år, gäller det att den nya treårsperiodens Andra kammare kommer att bli en rösträttsvänlig kammare. Detta är nödvändigt för att landets största och viktigaste fråga skall erhålla en god och lycklig lösning.

Frisinnade Landsföreningen vill därför med all kraft värka för val af sådana riksdagsmän, som äro bestämda rösträttsvänner.

Beträffande själftva rösträttsprogrammet vid årets val finnes nu ingen särskild anledning att begränsa sig till ett framhållande af kommunalstrecket såsom lämplig öfvergångsform. Tvärtom: i det läge, hvari rösträttsfrågan genom den senaste tidens händelser kommit, böra öfverallt, där så ske kan, män, som hylla programmet: allmän rösträtt (med upphäfvande af all åtskillnad mellan land och stad i afseende å representationsrätt och valkretsindelning), uppställas och väljas. Men där denna mening icke har utsikt att vinna majoritet bland valmännen, få de frisinnade för ingen del äfventyra valets utgång, utan böra samla sig kring en så långt gående rösträttsvän som möjligt och genomdrifva hans val..

Hvad som emellertid i den nuvarande situationen är allra nödvändigast är att kandidaternas uttalanden i rösträttsfrågan underkastas den noggrannaste pröfning. Den riksdagsskrivelse, som ofvan berörts, är tillkommen under enersk medvärkan af krafter, hvilka hittills ställt sig afgjordt fientliga mot all rösträttsreform. En blott hänvisning till denna skrivelse såsom uttryck för kandidatens ståndpunkt bevisar därför jämt upp ingenting. Det bör för en hvar vara påtagligt, att bepröfvade anhängare af en utsträckt rösträtt äro mycket att föredraga framför sådana anhängare af den allmänna rösträtten, hvilka icke äga något annat intresse för densamma än det som ligger i förhoppning om uppskof eller om de efterlängtrade "garantiernas" mångfald och styrka.

Frisinnade Landsföreningen väntar att i sin här häfdade ståndpunkt ernå samförstånd och samvärkan med andra rösträttsvänliga grupper och organisationer.

Det är emellertid ej nog att majoriteten i Andra kammaren kommer att bestå af rösträttsvänner. Dessa måste också vara beredda att genom fast partisammanslutning göra sin sak så stark som möjligt.

Den oeftergifliga förutsättningen för att få kärran upp ur dyn är nämligen, att vi nu en gång - den. första på lång tid - få till stånd ett reformvänligt majoritetsparti i Andra kammaren. Därigenom tillförsäkras landet, att riksdagsarbetet från början föres in på rätt spår och att icke det så, ytterligt viktiga förarbetet inom riksdagens utskott snedvrides och fördärfvas. Så har hittills allt för ofta skett under landtmannapartiets regemente. Rösträttsfrågans hela behandling inom konstitutionsutskottet vid 1902 års riksdag har härpå gifvit ett färskt och bedröfligt bevis.

Frisinnade landsföreningen anser för den skull att såsom en bestämd fordran på de frisinnade kandidaterna bör uppställas, att de förklara sig beslutna att ansluta sig till Andra kammarens enda reformparti. Liberala samlingspartiet.

Nu som för tre år sedan kräfvades sålunda sammanslutning vid valurnorna mellan alla frisinnade valmän och valmansgrupper. Med den metoden vanns för tre år sedan ett betydande antal platser från de konservativa, och samlingen på vänstersidan ute i landet följdes af en samling af de frisinnade i Andra kammaren. Nu gäller det att från motsidan vinna ytterligare ett antal platser, så att reformpartiet, från att vara ett aktningssjudande minoritetsparti, öfvergår till ett ledande och bestämmande majoritetsparti. Det gäller att få

EN REFORMVÄNLIG MAJORITET I ANDRA KAMMAREN.

Frisinnade landsföreningen, som på allt sätt vill värka till främjande af ett sådant valresultat, anser att den förestående valkampanjen., förutom kring rösträttsfrågan såsom den gifna hufvudfrågan, bör koncentrera sig särskilt kring följande uppgifter: att till Andra kammaren må sändas män, hvilka - särskilt med hänsyn till statsbudgetens oerhörda stegring - vilja häfva den sunda sparsamhetens grundsatser i vår statshushållning; att till Andra kammaren sändas män, hvilka - sedan 1902 års riksdag beslutit en särskild progressiv inkomstskatt i förening med obligatorisk själfdeklaration - vilja värka för bevillningsförordningens omarbetande i enlighet med dessa sålunda erkända grundsatser; att till Andra kammaren sändas män, hvilka - såsom en nödvändig konsekvens af 1901 års beslut i försvarsfrågan - vilja värka för en grundlig omarbetning af krigslagarne i tidsenlig och human riktning; att till Andra kammaren sändas män, hvilka i de viktiga sociala frågor, som under nästkommande treårsperiod väntas komma under riksdagens pröfning - såsom egnahemsfrågan, frågan om arbetstvisters lösande medelst förliknings- och skiljenämnder, frågan om åtgärder till skydd mot bolagsväldet och till stödjande af det mindre jordbruket samt frågan om tidsenlig lönerglering för de s.k. lägre statstjänarne - vilja nedlägga ett allvarligt och ihärdigt arbete för att få till stånd goda och gagnande resultat; samt slutligen att till Andra kammaren sändas män, hvilka på nykterhetslagstiftningens viktiga område vilja värka för att de ekonomiska intressena ej må göra något intrång på denna lagstiftnings hufvuduppgift att bef rämja nykterheten, att den kommunala själfbestämningens rätten må vinna fullständigt erkännande samt - i första hand - att maltdrycksförordningen må reformeras i väsentlig öfverensstämmelse med nykterhetsopinionens kraf.

Frisinnade landsföreningen vill till sist fästa sina meningsfränders uppmärksamhet därpå., att en blott och bar bekännelse om anslutning till dess valprogram i såväl rösträttsfrågan som öfriga frågor ingalunda utgör en borgen för ett godt val. Erfarenheten har visat, att mer än en bekännare af ett frisinnadt valprogram sedermera i riksdagen slutit sig, icke till det reformvänliga läget, utan till det motsatta.

Frisinnade landsföreningen, vill för den skull rikta en maning till all sina meningsfränder i land och stad att vid årets riksdagsmannaval se noga till att de skänka det högsta medborgerliga förtroendet endast åt dugande och karaktärsfaste män, hvilka icke säga ett och göra ett annat, utan låta handling följa på orden.

Alltså:

SAMMANSLUTNING OCH SAMMANHÅLLNING

i alla valkretsar mellan de frisinnade valmännen - och årets val till Andra kammaren skall blifva ett godt, för fosterlandet lyckligt och för dess politiska framtid betydelsefullt val.